

ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Бізнес технологій та економіки
Кафедра Економіки та митної справи

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

Цифрові технології у міжнародній економічній та митній діяльності
Обсяг освітнього компоненту 3/90 (кредитів/годин)

Освітня програма «Міжнародна економічна та митна діяльність»,
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Спеціальність – С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за
спеціалізаціями)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Гнездовський Олексій Валентинович,
доктор філософії (PhD) зі спеціальності
122 – Комп'ютерні науки, доцент кафедри
Надіотехніка та телекомунікації

Контактна інформація:

- +380(61)7698596;
- gnezdovskiy.alexey@gmail.com ;
- III навчальний корпус, ауд. 39

Час і місце проведення консультацій:
за графіком консультацій

ОПИС КУРСУ

Дисципліна розкриває роль цифрових технологій (ЦТ) у трансформації міжнародної економічної та митної діяльності. Замість базової автоматизації акцент зроблено на впровадженні систем електронного декларування, концепції «єдиного вікна», аналітики великих даних (Big Data) та штучного інтелекту для інтелектуального управління ризиками. Використання розподілених реєстрів та захищених цифрових платформ забезпечує миттєвий, прозорий і безпечний обмін інформацією між митними органами, бізнесом та міжнародними інституціями. Це дозволяє мінімізувати бюрократичні бар'єри, суттєво прискорити митні процедури та адаптувати національну систему до викликів сучасної глобальної цифрової економіки.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Метою вивчення дисципліни формування у магістрів цілісної системи теоретичних знань та практичних навичок щодо застосування сучасних цифрових технологій для оптимізації, автоматизації та забезпечення безпеки міжнародної економічної та митної діяльності.

2. Компетентності

Загальні компетентності:

ЗК2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

СК4 Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для виявлення закономірностей та тенденцій розвитку світового господарства.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН2 Приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, використовуючи креативне мислення, логічні аргументи, аналітичні дані та сучасні підходи.

ПРН3 Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням особливостей суб'єктів міжнародної економіки.

ПРН5 Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН9 Аналізувати закономірності та тенденції розвитку світового господарства з урахуванням технологічних і цифрових трансформацій.

ПРН16 Застосовувати цифрові технології, інформаційно-аналітичні системи та інструменти бізнес-аналітики у сфері міжнародної економічної та митної діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни є виконання вимог для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) (позитивні результати ЄВІ та ЄФВВ).

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми лабораторних робіт, год.
Змістовий модуль 1: Теоретико-організаційні основи інформаційних систем		
1–2	Інформаційні системи та їх роль в управлінні економічними об'єктами – 2 год	Аналіз функціональних можливостей інформаційних систем управління економічними об'єктами – 2 год
3–4	Інформаційне забезпечення в митній справі та основи електронного документообігу – 2 год	Практична робота з системами електронного документообігу в митній справі – 2 год
5–6	Організаційні основи запровадження інформаційних систем у діяльність митних органів – 2 год	Моделювання процесів впровадження інформаційних систем у митних органах – 2 год
7–8	Програмні комплекси для декларування товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності – 2 год	Практичне застосування програмних комплексів декларування товарів – 2 год
Змістовий модуль 2: Практичне застосування інформаційних систем у митній діяльності		
9–10	Інформаційна база органів ДФС України – 2 год	Робота з інформаційними системами та базами даних ДФС України – 2 год
11–12	Програмно-інформаційні комплекси єдиної автоматизованої інформаційної системи органів ДФС України – 2 год	Аналіз та використання програмно-інформаційних комплексів єдиної АІС митних органів – 2 год
13–14	Інформаційна підтримка управління ризиками в інтегрованій митній системі – 2 год	Практичне використання систем підтримки прийняття рішень при управлінні митними ризиками – 2 год
15–16	Підсумкове узагальнення та інтеграція цифрових рішень у митній діяльності – 2 год	Комплексний аналіз ефективності функціонування інформаційних систем в інтегрованій митній системі – 2 год

САМОСТІЙНА РОБОТА

Опрацювання матеріалу за темами лекцій та підготовка до виконання лабораторних робіт та проходження тестів. Завдання розміщено у електронному курсі «Цифрові технології у міжнародній економічній та митній діяльності» на освітній платформі Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка». URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=8571>

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Електронний курс «Цифрові технології у міжнародній економічній та митній діяльності» на освітній платформі Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка». URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=8571>

Літературні джерела:

1. Костяна О. В., Гунько К. І. Інформаційні системи та технології в митній справі: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 132 с.
2. Герчаківський С. Д. Митна справа: навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2020. 316 с.
3. Борса В., Теребейчук Т. Цифровізація митниці як чинник розвитку міжнародної торгівлі. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2024. № 2. С. 1–12.
4. Тищенко В. Цифровізація в управлінні ризиками митниці. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28.
5. Пашко П. В., Шуляк В. П. «Електронна митниця» – головний механізм гарантування митної безпеки. *Фінанси, облік і аудит*. 2021. Вип. 1. С. 146–152.
6. Репіна Н. Механізм функціонування електронної митниці: навч.-метод. посіб. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2024.
7. Біков І. О. Українська митниця та стандарти ЄС (адміністративно-правове забезпечення євроінтеграції): монографія. Одеса: Одес. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 210 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Система оцінювання.

Результати навчання здобувача (підсумковий результат) оцінюються за двобальною шкалою (зараховано – не зараховано).

Для здобувачів денної та заочної форм навчання, отримання оцінки «зараховано» передбачає отримання позитивних оцінок за всіма визначеними силабусом (програмою освітнього компонента) обов'язковими видами поточного та проміжного контролю. Для забезпечення вимірюваності

критеріїв оцінювання поточного та проміжного контролю застосовується бальна шкала. Позитивною оцінкою з кожного обов'язкового виду поточного та проміжного контролю є результат не менший за 70% від максимальної кількості балів за відповідний вид контролю.

Навчальний семестр складається з двох модулів.

Обов'язкові види робіт, що підлягають оцінюванню:

Поточний контроль:

Виконання лабораторних робіт за темами:

Лабораторна робота №1 – Аналіз функціональних можливостей інформаційних систем управління економічними об'єктами

Лабораторна робота №2 – Практична робота з системами електронного документообігу в митній справі

Лабораторна робота №3 – Моделювання процесів впровадження інформаційних систем у митних органах

Лабораторна робота №4 – Практичне застосування програмних комплексів декларування товарів

Лабораторна робота №5 – Робота з інформаційними системами та базами даних ДФС України

Лабораторна робота №6 – Аналіз та використання програмно-інформаційних комплексів єдиної АІС митних органів

Лабораторна робота №7 – Практичне використання систем підтримки прийняття рішень при управлінні митними ризиками

Лабораторна робота №8 – Комплексний аналіз ефективності функціонування інформаційних систем в інтегрованій митній системі

Кожна лабораторна робота оцінюється максимально в 10 балів.

Проміжний контроль:

Тестування за першим модулем (теми 1–4) – 10 балів

Тестування за другим модулем (теми 5–8) – 10 балів

Критерії оцінювання лабораторних робіт.

Бали	Критерії оцінювання
0–2	Завдання не виконане або виконане з грубими помилками. Не проведено моделювання чи аналіз митних процесів. Цифрові інструменти (системи декларування, бази даних, АІС) не використовуються або застосовані неправильно. Відсутні власні висновки щодо оптимізації митних процедур. Ознаки плагіату або згенерованого ШІ тексту без практичної адаптації та розрахунків.
3–4	Завдання виконане фрагментарно. Допущено суттєві помилки при роботі з програмними комплексами декларування чи пошуку в інформаційних базах. Аналіз митних ризиків або електронного документообігу поверхневий. Логіка подання порушена. Інструменти використано з помилками, що викривають кінцевий результат моделювання чи аналізу.
5–6	Завдання виконане повністю, але з окремими неточностями. Цифрові інструменти використано коректно, проте аналіз функціонування інформаційних систем чи управління ризиками залишається на базовому (механічному) рівні без глибокого обґрунтування

	рішень. Дотримано базові вимоги до оформлення звіту з лабораторної роботи.
7–8	Завдання виконане правильно, з чіткою структурою. Демонструється впевнене володіння відповідними цифровими інструментами (наприклад, системами підтримки прийняття рішень, єдиною АІС). Аналіз повний, містить обґрунтовані власні висновки щодо оптимізації митних процедур. Незначні неточності не впливають на загальний результат. Дотримано всі вимоги до оформлення.
9–10	Завдання виконане на відмінному рівні. Демонструється глибоке розуміння архітектури митних інформаційних систем. Застосовано креативний підхід (наприклад, запропоновано власне вдосконалення алгоритмів управління ризиками чи процесу електронного декларування). Аргументовані висновки, врахування обмежень та ризиків цифровізації. Повна відповідність вимогам академічної доброчесності та оформлення.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності:

- самостійно виконувати лабораторні роботи, завдання поточного та підсумкового контролю;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- приймати активну участь у навчальному процесі;
- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.
- при вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається законом України «Про академічну доброчесність» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>).

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.